

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΡΟΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

ΔΡΑΣΗ 3.1.1.2

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η δράση εμπίπτει στον ακόλουθο θεματικό στόχο, επενδυτική προτεραιότητα, ειδικό στόχο:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : 'ΗΠΕΙΡΟΣ	ΚΩΔ.	8
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ : ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ	ΚΩΔ.	1
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ: Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	ΚΩΔ.	1
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: -		
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων	ΚΩΔ.	03
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μεταξύ φυτωρίων επιχειρήσεων	ΚΩΔ.	3a
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Αύξηση των καινοτόμων ΜΜΕ στους τομείς της RIS της Περιφέρειας	ΚΩΔ.	3.1.1

Στόχος:

Οι σύγχρονες εθνικές και διεθνείς οικονομικές συνθήκες και τάσεις καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για ενεργοποίηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που να

βασίζονται στην καινοτομία, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής. Για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας χρειάζεται η μεταφορά γνώσης από οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσης, η παροχή έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης και η ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων.

Η ανάπτυξη και λειτουργία υποστηρικτικών μηχανισμών για την προώθηση της καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματικότητα, νεοφυούς και υφιστάμενης, αποτελεί τον μοχλό για την ανάπτυξη της περιοχής.

Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των σχετικών δεικτών παρακολούθησης:

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ
CO04	Επιχειρήσεις που λαμβάνουν μη οικονομική ενίσχυση	αριθμός	10

Περιεχόμενο:

Η δράση αφορά την ενίσχυση για ίδρυση ή αναβάθμιση συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας (σύμφωνα με το Υπόμνημα ορισμών της παρούσης) για την προώθηση της καινοτομίας στην τοπική επιχειρηματικότητα.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες των συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας θα αναλύονται στην υποβαλλόμενη πρόταση, περιλαμβάνοντας ενδεικτικά :

- Ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας και ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών μεταξύ ερευνητικών φορέων - οργανισμών και τοπικών επιχειρήσεων.
- Εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας για σχέδια ανάπτυξης νέων προϊόντων, υπηρεσιών ή διεργασιών.
- Σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση σχεδίων πειραματικής ανάπτυξης για νέα προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες.
- Παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών στον τομέα της καινοτομίας.

Ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλλει σχέδιο δράσης στο οποίο να αναλύονται:

- οι εξειδικευμένοι στόχοι και οι προς ανάπτυξη παρεχόμενες υπηρεσίες της δομής.
- το σχήμα οργάνωσης και λειτουργίας της δομής.

- τεχνική μελέτη και τεύχη δημοπράτησης για την κατασκευή ή/και αναβάθμιση κτιριακής υποδομής.
- περιγραφή, τεχνικές προδιαγραφές και τεκμηρίωση κόστους για την προμήθεια απαραίτητου εξοπλισμού.
- ανάλυση κόστους λειτουργίας της δομής για το χρονικό διάστημα επιλεξιμότητας των δαπανών.
- ανάλυση της μεθόδου αξιολόγησης για την επίτευξη των στόχων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες της δομής.
- τεχνικοοικονομική ανάλυση για την τεκμηρίωση της συνέχισης λειτουργίας της δομής στο χρονικό διάστημα μετά την αρχική χρηματοδότηση.

Η δράση είναι συμβατή με την εγκεκριμένη Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και δίνεται προτεραιότητα στην υποστήριξη επιχειρήσεων που αναπτύσσουν δραστηριότητα στους τέσσερις τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής, δηλαδή την αγροδιατροφή (για προϊόντα που δεν περιλαμβάνονται , τη βιομηχανία της εμπειρίας, τη νεανική επιχειρηματικότητα και τις ΤΠΕ, καθώς και την υγεία/ευεξία.

Νομικό πλαίσιο υλοποίησης:

- Κανονισμός (ΕΕ) 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.
- Κανονισμός (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης – Άρθρο 27 Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας.
- Ν. 4314/2014 “Για τη διαχείριση , τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014 – 2020’ (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014), όπως ισχύει.

- Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού με αριθμ. πρωτ. 81986/ΕΥΘΥ 712/31.07.2015 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014 – 2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 1822/Β/24.08.2015).

Δυνητικοί δικαιούχοι:

Νομικές οντότητες, νεοσυσταθείσες ή υπό σύσταση, επιφορτισμένες με τη διαχείριση των εν λόγω δομών και περιλαμβάνουν ενδεικτικά ως μετόχους :

- Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.
- Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.
- Οργανισμούς και φορείς ερευνητικών δραστηριοτήτων.
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.
- Συνεργατικά σχήματα επιχειρήσεων.
- Μη κερδοσκοπικοί αναπτυξιακοί οργανισμοί.

Προϋποθέσεις συμμετοχής

- Καταστατικό φορέα, μετοχική σύνθεση και οργανισμός λειτουργίας, συμβατά με το περιεχόμενο της δράσης για συσταθείσες δομές ή υποβολή μνημονίου συνεργασίας για την εκπλήρωση των ανωτέρω προϋποθέσεων για υπό σύσταση δομές.
- Εγκατάσταση και ανάπτυξη δραστηριοτήτων εντός της γεωγραφικής περιοχής της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Λειτουργία της δομής με μια από τις ακόλουθες νομικές μορφές : Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., Ι.Κ.Ε..
- Η νομική οντότητα δεν βρίσκεται σε καθεστώς πτώχευσης, εκκαθάρισης ή αναγκαστικής διαχείρισης.
- Να μην εκκρεμεί σε βάρος της νομικής οντότητας ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης.
- Να μην είναι προβληματική επιχείρηση κατά την έννοια που δίδεται στο δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2014/C 249/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Να τηρεί τους λοιπούς γενικούς και ειδικούς όρους του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.
- Να διαθέτει ή να δεσμευθεί ότι θα αποκτήσει νόμιμα κατασκευασμένες και λειτουργούσες κτιριακές υποδομές και ότι θα αποκτήσει και αναπτύξει κατάλληλες υποδομές και υπηρεσίες για την ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία, όπου αυτό είναι απαραίτητο και αναγκαίο.
- Στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι:
 - Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον με 10% των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι δημοσιοποιούνται.
 - Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητές του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.

Υπογραμμίζεται ότι οι όλες οι ανωτέρω συνθήκες αποτελούν σωρευτικά απαραίτητες προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και συμμετοχής στη δράση.

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες δίνονται με τη μορφή επιχορήγησης, αφορούν επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και ενσώματα στοιχεία ενεργητικού, οι οποίες πραγματοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης και αναλύονται:

- Κόστος κατασκευής ή αναβάθμισης κτιριακών υποδομών.
- Κόστος προμήθειας απαραίτητου εξοπλισμού.
- Δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) σχετικά με :
 - α) τον συντονισμό του συνεργατικού σχηματισμού για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών για την παροχή ή τη διάθεση των εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων

β) την προβολή του συνεργατικού σχηματισμού για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών, καθώς και για την αύξηση της προβολής του σχηματισμού

γ) τη διαχείριση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού, την οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστηρίων και συνεδρίων για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων και της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας.

Ένταση ενίσχυσης

- 65% του συνολικού κόστους των επενδυτικών δαπανών.
- 50% του συνολικού κόστους των λειτουργικών δαπανών, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη.

Η ένταση ενίσχυσης προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 27 Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Οικονομικά στοιχεία πρόσκλησης

Το διαθέσιμο ποσό της πρόσκλησης, το οποίο διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση, αναλύεται σε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή.

Ο υπολογισμός της δημόσιας δαπάνης και ιδιωτικής συμμετοχής είναι ενδεικτικός για την πρόσκληση και υπολογίζεται με μέση ένταση ενίσχυσης 62,5%.

Συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΣΩΝ	ΠΟΣΟ
Δημόσια δαπάνη (Δ.Δ.)	2.100.000,00
• Ενωσιακή συμμετοχή (80 % Δ.Δ.)	1.680.000,00
• Εθνική συμμετοχή (20 % Δ.Δ.)	420.000,00
Ιδιωτική συμμετοχή (Ι.Σ.)	1.260.000,00
Συνολικό κόστος (Δ.Δ. + Ι.Σ.)	3.360.000,00

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Προβλεπόμενος χρόνος έκδοσης πρόσκλησης

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2016.

Βασικά στοιχεία πρόσκλησης

Χρονική προθεσμία για την υποβολή προτάσεων : **ως 31/12/16.**

Φορέας υποδοχής προτάσεων : **ΕΥΔ Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου.**

Επιλεξιμότητα δαπανών : **ως 31/12/2023.**

Μεθοδολογία αξιολόγησης : **Συγκριτική.**

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΟΡΙΣΜΩΝ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

Της 17^{ης} Ιουνίου 2014

**Για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την
εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης**

Καινοτόμος επιχείρηση

Κάθε επιχείρηση:

A) η οποία μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο προβλεπτό μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας,

ή

B) της οποίας οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10% του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν την χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή.

Οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων

Οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά μια οντότητα του είδους αυτού, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα.

Συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας

Δομές ή οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί για να τονώσουν την καινοτόμο δραστηριότητα, με την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνώμοσύνης και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσεων, τη δημιουργία δικτύων, τη διάδοση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού.

Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν.

Υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας

Η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.

Οργανωτική καινοτομία

Η εφαρμογή νέων οργανωτικών μεθόδων στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις μιας επιχείρησης· εξαιρούνται οι αλλαγές που βασίζονται σε οργανωτικές μεθόδους που ήδη χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, οι αλλαγές στη στρατηγική διαχείρισης, οι συγχωνεύσεις και εξαγορές, η παύση χρήσης μιας διαδικασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων.

Διαδικαστική καινοτομία

Η εφαρμογή νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής (περιλαμβανομένων σημαντικών αλλαγών σε τεχνικές, εξοπλισμό ή λογισμικό)· εξαιρούνται οι ελάχιστονες αλλαγές ή βελτιώσεις, η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή

της ικανότητας παροχής υπηρεσιών μέσω της προσθήκης μεταποιητικών ή εφοδιαστικών συστημάτων που είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται ήδη, η παύση χρήσης μιας διεργασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές, καθώς και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων.